2-9-88

Van onze verslaggevers
Jaak Beuckelaers
en Gilbert Roox

„Is het de bedoeling robotten te maken?"

SEOEL — Een gesprek met Russische, Roemeense of Chinese turnsters kunnen we U niet meteen aanbevelen. Er is vooreerst uiteraard een taalprobleem maar even belangrijk is het gegeven dat de dames — nou ja, dames? — niks te vertellen hebben. „Wat zou je willen", zegt Larissa Petrik, eertijds zelf een Olympische kampioene en nu kommentator bij de Sovjet-TV. „Ze zijn vijftien of zestien jaar, weten niks van het leven en zijn geprogrammeerd als een computer. Is het de bedoeling robotten te maken?"

Is er wat met het turnen? Dat hoor je eigenlijk al jaren. Kindvrouwtjes, lilliputters, dwangarbeid, genetische manipulatie bijna: de sterke verhalen zijn genoegzaam bekend. De drama's ook. Zoals Elena Moekina. In Moskou zou ze Olympisch goud pakken, zo werd destijds gezegd. Tot ze op training haar rug brak. Weken lag ze in de coma, nu zit ze voor de rest van haar leven in een rolstoel. „Banaal ongeval", heette het destijds; een kwalijke speling van het lot. Aan de journaliste Nina Bachkatov vertelde Moekina onlangs een heel ander verhaal. „Ik was al gekwetst en droeg een knelverband maar de coach vond het nodig om toch nog een salto meer in te lassen," zei ze. „Toen ik in het ziekenhuis wakker werd, was ik eigenlijk blij. „Geen Spelen", dacht ik. Wat een opluchting was. Toen hoorde ik dat ik nooit meer zou kunnen lopen. Ik vroeg om te mogen sterven. Ik ben blij echter dat men daar niet is op ingegaan."

Heeft men van het geval Moekina geleerd? De Olympische arena biedt een enorm spektakel maar er zijn ook ontzettend veel kwetsuren. Gelukkig meestal niet dramatisch. „Er is te veel akrobatiek", zegt de Belgische specialist Jan Borms. „Op een bepaald moment dacht ik dat we met jongens als de Hongaar Kovacs regelrecht in het circus zouden belanden. Daar is, gelukkig, reaktie op gekomen. De internationale federatie zou ook wel iets kunnen doen maar dat gebeurt niet. Hoopgevend is toch dat de invloed van het choreografisch element weer iets groter wordt. Ook de fysiek van de turnsters evolueert naar mijn smaak gunstig. Wereldkampioene Aurelia Dobre is al bijna normaal te noemen."

Dobre redt het evenwel niet in de Olympische kuil. Dat lijken althans de eerste aanduidingen te zijn. „De turnsters missen stabiliteit", zegt de vroegere kampioene Liubov Burda. „Normaal ook. Er wordt van hen verwacht dat ze op hun tiende het peil halen van wat in andere sporten een senior zou heten. Soms denk ik dat we helemaal verkeerd zitten en dat de atleten van tegenwoordig eigenlijk niet meer weten wat turnen precies is. Er blijkt alleen maar tijd te zijn om hen een „nummertje" aan te leren. Dat moet zo vlug mogelijk gebeuren want als ze er even bij gaan nadenken wordt het meteen onmogelijk het nummertje uit te voeren."

Gezonde menselijke twijfel en onvolmaaktheid krijgt kennelijk geen kans meer. „In de opgelegde oefeningen heb ik soms de indruk naar een animatiefilm te kijken", zegt ook Jan Borms. „Vooral dan bij de Russen. De perfektie, wat."

Het publiek kijkt ademloos toe. Hoelang nog? „Ik zie nu al een terugval van de publieke belangstelling", zegt Larissa Petrik. „Wat heb je overigens aan een robot?"

Een verfrissing na Seoel

ANTWERPEN.- Televisiekijkend Vlaanderen mocht gisteren kennis maken met het Acro-gym. De BRT was flink vertegenwoordigd met materieel en personeel. Wie zin had in een avondje acrobatisch turnen werd in de bekwame handen gelaten van Jan Borms, u weet wel, de man die in Seoel sneller rekende dan de jury en goud won in de discipline 'punten geven'.

"Voor mij is dit wereldkampioenschap eigenlijk een verfrissende ervaring na Seoel", bekijkt Jan Borms zijn presentatiewerk. "Seoel was boeiend maar erg vermoeiend. Ik heb daarna een hele tijd nodig gehad om terug op adem te komen. Dit is ideaal om weer op temperatuur te geraken".

Toch had Jan Borms, in het 'echte' leven een even rustig en elegant prater als op het scherm, enige voorbereiding nodig op dit werk. "Het is ook iets heel anders dan artistiek turnen", zegt hij. "Hier heb je bijvoorbeeld al die technische termen zoals Tkatschev en Ginger niet. Toch hebben ik de 'codex de pointage', het puntenboek zeg maar, doorgenomen en heb ik ook wat over de verschillende bewegingen gelezen zonder daarom de zaak tot in detail gememoriseerd te hebben. Wat ik hier niet doe is me wagen aan voorspellingen over de scores van de turners. Daarvoor moet je zelf een stuk ervaring in het jureren hebben en die mis ik".

Ondanks alle beslommeringen die bij het commentariëren komen kijken - "er gebeurt zoveel tegelijkertijd", zegt hij zelf - geniet Jan Borms toch van dit kampioenschap. "Het is een prettige artistieke sport", is zijn oordeel. "Erg telegeniek ook. Het doet me eigenlijk een beetje denken aan het kunstschaatsen, of het dansen. Daarnaast zie je natuurlijk ook dat deze turners ook gymnastisch flink geschoold zijn, al moet het me van het hart dat ik van het tumbling meer verwacht had.

Maar daar zit Seoel misschien nog voor iets tussen.

Wat je daar op tumbling-gebied te zien kreeg was onvoorstelbaar. Maar voor de rest vind ik dit een prachtige sport. Het geeft de mensen, die niet geschikt zijn voor het zware artistieke werk, omdat hun morfologie niet past bij het toestelturnen de kans om hun sport toch op hoog niveau te bedrijven. Nee, ik vind dit prima: je krijgt eens andere mensen te zien, andere landen die op de voorgrond treden. En voor wat bijvoorbeeld het Belgische meisjestrio en het gemengd paar hier laten zien doe ik zeker mijn hoed af". Waarna hij zich ging voorbereiden op weer een paar uur deskundige commentaar.(KVDA) dec. 88